

Byl sychravý podzimní večer, desátého listopadu před třídvaceti lety. Vedoucí pošty v Bzenci zamkla nedobytnou pokladnu, ve které bylo půldruhého milionu korun, uzavřela bezpečnostní mříž i vchodové dveře. Světla pouličních lamp už svítla.

Vedoucí došla domů, kde na ni čekal manžel. Připravila večeři, potom oba zasedli v obývacím pokoji před televizní obrazovku. V deset hodin šli spát.

Vstávala ještě za tmy, chladný vzduch ji upozornil, že dveře na verandu jsou otevřené. Přišla blíž, zarazily ji střepy na koberci a rozbitá skleněná výplň.

V tu chvíli zařinčel telefon. Poštovní doručovatelka trochu poplašeně oznamovala, že dveře budovy jsou dokořán. Vedoucí běžela do předsíně, kde měla na věšáku kabelku se svazkem úředních klíčů. Byly pryč.

Okamžitě upozornila policii a pádila do práce. Otevřená pošta, odemknutý trezor. Předběžná inventura ukázala, že se z uložené hotovosti ztratilo šest set devadesát tisíc korun. V roce 1983 to byly náramně velké peníze.

...

Vyšetřovací spis nám umožňuje rychle skákat v čase, vraťme se proto před zmíněný listopad, do doby, kdy se krádež teprve plánovala.

Zdeněk Valach byl vcelku úctyhodný muž. Středoškolák, spóradaný manžel, otec dvou malých dětí. Řadu let patřil k tehdejší pomocné stráží Veřejné bezpečnosti, profesionálními policisty byl považován za slušného a obětavého kolegu. Přesto se plně tři roky obíral myšlenkou, jak vyloupit poštovní úřad, kde byl kdysi zaměstnán. Čas od času se chodil přesvědčit, že všechno chodí tak jako za jeho časů. Zajímalo ho, zda kurzovní vůz jezdí stále ve stejný den a ve stejnou hodinu, jestli přes poštu pořád procházejí výplaty důchodů a nejrozumnějších přemíí. Vymyslel několik možných variant loupeže, na tu, která mu připadala nejjednodušší, však nestačil sám, scházel mu společník. Když oslovil Miroslava Zapletala, kamaráda z jednotky PS VB, začal opatrně, aby včas mohl celou záležitost změnit na žert. Jenže Mirek se chytil, kdo by netoužil po takové spoustě peněz, které je možno tak snadno získat.

„Alibi. Musíme mít neprůstřelné alibi.“

Zkušenosti z policejní práce přišly vhod.

„A přestrojení. Nikdo nás později nesmí poznat.“

Akce se připravovala s detailní pečlivostí, podobně jako strategický plán složité bitvy.

„Stopy. Samozřejmě rukavice a boty nejméně o číslo větší, nebo menší, než je potřeba. A hned potom se musí spálit.“

V listopadu zpravidla procházelo poštou největší množství peněz, za osudový den byl zvolen druhý čtvrtek v první dekádě.

Poslední den chudoby. Tedy relativní chudoby, ani jeden ze zmíněných pánů nežil v nouzi.

Do kufru auta nacpali staré kalhoty,

obnošenou zimní bundu, placatou čepici a plátěnou tašku na peníze. Potom společně odjeli na obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti, kde se hlásili do služby. Šéf policistů s nimi sice původně nepočítal, nicméně nečekanou aktivitu uvítal. Valach se Zapletalem si nasadili služební pásky na rukávy, a pak vyrazili na kontrolu parkovišť, hospod a železničních zastávek. Celou tu dobu se snažili, aby si jich policisté v uniformách všimli, ostatně dvoubarevné auto Miroslava Zapletala bylo samo o sobě dosti nápadné. Byla jedna hodina po půlnoci, když policejní pomocníci na jednom neosvětleném parkovišti ukradli malý motocykl značky Pionýr. Zdeněk Valach s nalepeným falešným knírem a těžkými kostěnými brýlemi na očích usedl za řídítka a rozjel se do Bzence. Kamarád zatím pokračoval v hlídkování a srdečně mával na všechny policisty ve službě.

Pár set metrů před cílem malý motocykl naposled zabafal a ztichl, neboť mu došel benzin. Valach odhodil stroj do příkopu a pokračoval pěšky. Adresu vedoucí pošty znal z telefonního seznamu, několikrát si předtím malý rodinný domek prohlédl. Přízemní vilka, před ní nevelká, poměrně dobře udržovaná zahrádka a garáž. V ulicích městečka bylo ticho a tma. Přestrojený muž měl předem promyšlenou přístupovou cestu. Přelezl přes plot, prošel kolem rozblácených záhonků, dostal se k terase, kde kamenem rozbil sklo u dveří. Zařinčelo to mnohem víc, než předpokládal. Reflexivně couvl, ukryl se do nejhlubšího stínu a čekal, co bude dál. Všude však panoval klid, ani pes od sousedů nezaštěkal. Vrátil se tedy ke

dveřím, protáhl ruku rozbitým otvorem a otevřel si zevnitř.

Interiér budovy už neznal, musel experimentovat. V šedavém světle, které dopadalo do místnosti zvenčí, našel na věšáku nákupní tašku. Uvnitř byla peněženka s pěti sty korunami. Sebral je, i když pro peníze sem nepřišel. Potichoučku prohledával dům dál. Teprve v hale objevil kabelku a v ní mohutný svazek dózických klíčů. Strčil je do kapsy a stejně tiše jako přišel, se vytratil z domu.

Pěšky došel ke známé budově pošty, snadno otevřel vstupní dveře. Železná mříž za nimi trochu vzdorovala, ale nakonec ho pustila dovnitř také. Protáhl se kolem poštovních přepážek a odemkl kancelář. Nedobytná pokladna stála v rohu místnosti, mohutná a temná. Klapl jeden zámek, pak druhý, Valach pootočil kolem kliky a těžké pancéřové dveře se zlehka otevřely. Uvnitř bylo mnohem víc peněz, než očekával. Cpal balíčky bankovek do připravené tašky, když byla plná, strkal je do kapes a za košili, ani tak nepobral všechno. Bylo kolem třetí zrána, když budovu opustil, zamýkáním vstupních dveří se neobtěžoval.

Podle pozdější výpovědi byl opojen úspěchem. Krádež se zdála elegantní, proběhla bez násilí, zisk byl závratný. Valach kráčel tvrdě spícím městečkem, přešel náměstí a mířil na Vracov. Před benzinovou pumpou ho předjel a u krajnice zastavil dvoubarevný automobil kamaráda.

„Tak co?“

„Vyšlo to,“ řekl stručně.

Dojeli k Zapletalům, Mirek vzbudil manželku, po chvíli přivezli ještě ženu Zdenka

Valacha. Společně počítali peníze, uprostřed stolu jich byla hora, na každý pár vyšlo víc než tři sta tisíc. To stálo za oslavu. Mírek nalil čtyři sklenky slivovice.

Druhý den probíhalo v celém kraji rozsáhlé pátrání. Na cestě do Kyjova policejní hlídky kontrolovaly projíždějící automobily. Valach se Zapletalem si navlékli pásky pomocníků, přidali se a pomáhali zajišťovat tu velkou loupež na poště v Bzenci. S důležitými výrazy ve tvářích prohlíželi cizí doklady a vyptávali se řidičů odkud a kam jedou.

„Připadalo nám to zábavné,“ přiznal později Zdeněk Valach.

Dopraváci, operativa, vyšetřovatelé. Všechno bylo na nohou, nebylo radno mít doma schovanou takovou spoustu peněz. Oba pánové nejdřív svůj poklad zakopali na starém židovském hřbitově, moc si ale nedůvěřovali, tak později úkryty měnili. Bednička ve sklepe pod uhlím, prázdný sud ve vinném sklípku, pařeníště na předzahrádce domu. Ještě dva měsíce připomínal příběh dobrodružnou skautskou hru. Pak spadla klec.

Současné i bývalé zaměstnance pošty probrala kriminálka jako první, zdálo se pravděpodobné, že pachatel každodenní provoz úřadu velmi dobře znal. Zdeněk Valach z okruhu podezřelých vypadl, měl přece na příslušnou dobu alibi. Záznam o službě pomocníka na obvodním oddělení se zdál velmi přesvědčivý. Policisté zjišťovali, zda někdo v okolí neutrácí nad pomě-

do připraveného auta. Obsluha čerpací stanice si ničeho nevšimla, také se nepodařilo najít nikoho, kdo by na náměstí a v přilehlých ulicích kolem třetí hodiny ráno koukal z okna. Tajemného nočního chodce zkrátka nikdo nepozoroval.

V sérii prověrek recidivistů došla řada na jistého Frantu Ranaře poměrně pozdě. Měl sice za sebou několik trestů pro ublížení na zdraví, ale nikdy nikoho neokradl. Byl to především rváč, co si nenechal nic líbit, bez ohledu na potíže, které to později způsobí. „Dejte mi pokoj, nic jsem neprovedl,“ reagoval František.

Kriminalisté byli neodbytní.

„Co jste dělal v noci z desátého na jedenáctého listopadu?“

„Jak to mám vědět?“

„To byla vyloupena pošta v Bzenci.“

„Jo ták! Tak tohle na mě nehodíte. Hledejte mezi svejma.“

„Cože?“

„Nic jsem neřekl.“

„Moment, tak to nám budete muset vysvětlit.“

Franta Ranař začal velmi neochotně, ale nakonec se rozpovídal. Přibližně před třemi lety za ním prý přišel jistý Zdeněk Valach s tím, že má báječný plán, jak lehce přijít k penězům. Říkal, že by bylo možné počkat na vedoucí pošty, až bude odcházet z práce. Pak stačí zatáhnout ji do auta, odvézt do lesa, tam ji přivázat ke stromu a sebrat poštovní klíče.

z okénka, nemohly vidět, zda je místo spolujezdce obsazené či prázdné.

Kolem obou pomocníků se začala stahovat neviditelná síť. Opilecké řeči v hospodě, plány paní Zapletalové na zakoupení rodinné vilky, ačkoliv manželovy příjmy podobné investici neodpovídaly, nápadná změna ve Valachově chování. Dřív se o zaměstnání bál, teď vystupoval zpupně a lehkomyšlně riskoval výpověď. Řada drobných indicií nakonec přesvědčila prokuraturu k povolení domovních prohlídek. Oba podezřelí pánové byli zadrženi prakticky ve stejnou

hodinu a do jejich domácností vtrhli odborníci. Peníze ukryté v nepoužívaných kamnech se nejdřív podařilo objevit u Miroslava Zapletala. Po seznámení s nálezem svou hru vzdal i Zdeněk Valach. Sám ukázal vyšetřovatelům místo na zahrádce, kde svůj podíl zakopal. Od bzenecké poštovní loupeže tenkrát uplynuly necelé dva měsíce.

V časech zvýšené právní ochrany socialistického vlastnictví byly tresty velice přísné. Zdeněk Valach byl odsouzen na dvanáct a půl roku odnětí svobody, Miroslav Zapletal dostal jedenáct let.

Valach rozsudek přijal, Zapletal se odvolal. Tvrdil, že se necítí být spolupachatelem, celý plán prý považoval jenom za žert a výsledkem byl vlastně zaskočen. Nejvyšší soud záležitost prozkoumal, odvolání neshledal odůvodněné a rozsudek krajského soudu v plném rozsahu potvrdil.

Antonín JIROTKA

Ilustrační foto

Václav ŠEBEK

Jména pachatelů byla změněna

ry, prověřovali známé firmy. Vcelku bezvýsledně.

Stop nalezených na místě trestného činu, přesněji řečeno na obou místech, neboť bylo zřejmé, že vyloupení rodinného domku i pošty má na svědomí stejná osoba, bylo žalostně málo. Nitky z látkových rukavic, otisk sportovní tenisky v zahradním záhonu, trasa, kterou sledoval služební pes. Vedla od pošty přes náměstí, a pak dál směrem na Vracov. Poblíž benzinové pumpy německý ovčák sledování vzdal. Šlo o frekventované místo, kde stopu překrýval pach olejů a pohonných hmot. Stejně ovšem mohl pachatel právě tady nastoupit

„Nevěřil jsem svým uším. Valach! Vzorný člen PS VB. Napadlo mě, že jen tak provokuje, aby si někde na policajtuře udělal čárku. Tak jsem ho poslal do hajzlu.“

Kratičká výpověď vrátila vyšetřování tam, kde bylo na začátku, totiž k pečlivému prověřování alibi Zdeňka Valacha. Skálopevné bylo jen v případě, že je jeho kamarád Miroslav Zapletal poctivec. Pokud se ovšem oba pánové domluvili, byla situace poněkud jiná. Příchod do služby, kontrola na kyjovském nádraží, zastávka na kafe v nočním bufetu. Šlo o časové údaje, mezi nimiž se dala loupež hravě stihnout. Patrolující soukromé auto bylo v dané situaci vlastně výhodou. Hlídky, které Zapletal zdravil máváním

